

Autumn and Spring Butterflies of Thássos (Lepidoptera : Hesperioidea & Papilionoidea)

Elizabeth A. LITTLER

Samenvatting. Dagvlinders in de lente en de herfst op Thássos (Lepidoptera : Hesperioidea & Papilionoidea)

De auteur bezocht het Grieks eiland Thássos in september 1985 en mei 1988. Zij geeft een lijst van de waargenomen dagvlindersoorten.

Résumé. Les rhopalocères printaniers et automnaux de l'île de Thássos (Lepidoptera : Hesperioidea & Papilionoidea)

L'auteur a visité l'île grecque de Thássos en septembre 1985 et en mai 1988. Elle communique la liste des papillons observés.

Littler, E.A.: 2231 Partridge Pte. Rd., Alpena, MI 49707, U.S.A.

1. Introduction

Thássos, the most northerly of the Greek islands lies 6 km from the mainland, and 17 km by ferry from the port city of Kavála. The island is mountainous and fertile with sandy beaches encircling an area of 279 km². A mountain range runs from the northwest to the southeast; steep on the northern slopes but quite approachable on the southern and western sides. Aleppo pines, plane trees, olive and nut trees, prickly palms, mulberry and myrtle trees, bushes and aromatic plants compose the lush vegetation that covers the ravines and slopes of the island. In the summer of 1985, a large portion of the southwestern part of the island vegetation was destroyed by fire. Unfortunately much of this coastal region may now be used for tourist developments rather than being reforested or allowed to regenerate.

Collecting on 27.IX.1985 took place on the outskirts of Órmos Prínou, a small village on the northwest coast. A large field bordered by a stand of pines, tall grass, a seacoast road and a dwelling, was chosen. Part of the field was cut over leaving a stubble, the rest was mixed plant regrowth of 1/2 m. There was a short damp path leading into the field through tall grass and signs of two creek beds or irrigation ditches touching the edges of the field. The weather was autumnal: warm and hazy at noon, cumulus clouds and sunny mid-afternoon becoming overcast and cool later on. This area when revisited in 1988 had several more dwellings built or under construction and was virtually inaccessible.

On the second visit to Thássos on 26-28.V.1988, collecting was extended from Órmos Prínou to Mt. Ipsári, and to localities along the east and south coast from Panagía to Potós with an inland trip to Theológos. The weather varied between partly sunny and cool to hot and humid along the coast and cool and overcast at Prínou and Mt. Ipsári.

Inconsistencies were found in names on the various maps consulted; the one shown here is a composite. The collecting localities are listed below with brief additional field notes; the numbering corresponds to that of fig. 1.

Fig. 1 : Map of the Greek island of Thássos with indication of the localities visited (see text).

1. Órmos Prínou, sea level. The only place visited in 1985. Collected in rough grass and brambles in 1988.
2. Prínos, 122 m. Olive trees on steep terracing.
3. Mt. Ipsári, 700 m. Rough OTE road, purple thyme, grass and scrubby hawthorns under pines.
4. Panagía, 152 m. Misty, pine-clad area. Cool and overcast between Panagía and Ór. Prínou.
5. Skála Potamiá, sea level. Base for collecting: fallow fields, wet meadows, olive groves and base of mountain. Large thistles, vetch, bramble and fern.
6. 1.5 km N. of Kínira, 122 m. Stony logging area, ferns and sparto *Spartium junceum*.
7. Alikí, sea level. Dry, piney with many *A. pandora* and bees at cistern.
8. E. of Potós, sea level. Burned, stoney, scrubby field. Hot, humid, thundering at 1630 p.m.
9. 5 km N. of Theológos, 260-305 m. Near creek draining burned forest from which surviving pines were being logged. Partly sunny, cooler.

Previous collecting on Thássos has not been extensive. Typically it has been at or near one of the points of entry to the islands from the mainland by LÜTTGEN (1988) and by DAAN and VAN LAAR (in OLIVIER 1987). Although KOUTSAFTIKIS (1970) reported many species from Thássos important errors and inconsistencies in this work suggest that it is an unreliable source. The number of species recorded by myself in the autumn of 1985 was 14, with an additional 24 encountered in the spring of 1988.

2. Systematic part

Hesperiidae

Spialia (sertorius) orbifer (HÜBNER, [1823]); 1: 27.IX.85, fresh, on road verge; 6: 26.V.88.
Thymelicus sylvestris (PODA, 1761); 1, 2: 27.V.88.

Papilionidae

Iphiclides podalirius (LINNAEUS, 1758); 5, 6; 7, 9: 26.V.88; 2: 27.V.88.

Pieridae

Aporia crataegi (LINNAEUS, 1758); 2: 27.V.88.
Pieris brassicae (LINNAEUS, 1758); 5, 6, 9: 26.V.88.
Pieris rapae (LINNAEUS, 1758); 1: 27.IX.85 and 27.V.88; 2, 5: 27.V.88.
Pieris napi (LINNAEUS, 1758); 5: 26.V.88.
Pontia (daphidice) edusa (FABRICIUS, 1777); 5: 26.V.88.
Euchloe ausonia (HÜBNER, [1804]); 5, 6, 9: 25.V.88.
Anthocharis cardamines (LINNAEUS, 1758); 5, 6, 9: 26.V.88. Male and female.
Colias crocea (FOURCROY, 1785); 1: 27.IX.85 and 27.V.88. Common.
Leptidea sinapis (LINNAEUS, 1758); 6: 26.V.88.

Lycaenidae

Satyrrium ilicis (ESPER, 1779); 7, 8: 26.V.88.
Lycaena phlaeas (LINNAEUS, 1761); 1: 27.IX.85. A few on path. Also 27.V.88; 5, 9: 26.V.88; 5: 28.V.88.
Lycaena thersamon (ESPER, 1784); 5: 28.V.88.
Glaucopsyche alexis (PODA, 1761); 5, 6, 7, 9: 26.V.88; 1, 2: 27.V.88; 5: 28.V.88.
Pseudophilotes vicrama (MOORE, 1865); 4: 27.V.88. One only.
Plebejus argus (LINNAEUS, 1758); 5: 26.V.88. Abundant.
Aricia agestis (DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775); 1: 27.IX.85, common; 5: 26 & 28.V.88; 2, 4: 27.V.88.
Polyommatus icarus (ROTTEMBURG, 1775); 1: 27.IX.85, common in stubble field and path; 5, 6: 26.V.88; 5: 28.V.88.

Nymphalidae

Limenitis reducta STAUDINGER, 1901; 2, 5: 26.V.88; 3: 27.V.88, at 457 m.
Vanessa atalanta (LINNAEUS, 1758); 8, 9: 26.V.88; 2: 27.V.88; 3: 27.V.88, at 533 m.
Vanessa cardui (LINNAEUS, 1758); 1: 27.IX.85, two or three seen in stubble field; 5, 6, 8, 9: 26.V.88; 2: 27.V.88 & 3: 27.V.88, at 700 m; 5: 28.V.88.
Polygonia egea (CRAMER, 1775); 6, 9: 26.V.88; 2: 27.V.88.
Argynnis pandora (DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775); 1: 27.IX.85, one in field, worn; 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9: 26.V.88, plentiful, both male and female; 5: 28.V.88.
Issoria lathonia (LINNAEUS, 1758); 5, 9: 26.V.88; 1, 2: 27.V.88; 3: 27.V.88, at 533 m.
Melitaea didyma (ESPER, 1779); 5: 26.V.88.
Melitaea trivialis (DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775); 5, 6, 7, 9: 26.V.88; 2: 27.V.88; 3: 27.V.88, at 610 m.
Hipparchia syriaca (FRUHSTORFER, 1908); 1: 27.IX.85, few, worn, among pines and along edge of field.
Hipparchia aristaeus (FRUHSTORFER, 1908); 8: 26.V.88.
Hipparchia statilinus (HUFNAGEL, 1766); 1: 27.IX.85, common among pines. Identity confirmed by genitalia dissection.
Hipparchia fatua (FREYER, 1844); 1: 27.IX.85.
Brintesia circe (FABRICIUS, 1775); 1: 27.IX.85, one worn, in stubble.
Maniola jurtina (LINNAEUS, 1758); 1: 27.IX.85, common, all worn females; 5, 6, 7, 8, 9: 26.V.88; 1, 2: 27.V.88.
Coenonympha pamphilus (LINNAEUS, 1758); 1: 27.IX.85, a few on road verges, fairly fresh; 7, 9: 26.V.88; 3: 27.V.88, at 610 m.
Pararge aegeria (LINNAEUS, 1758); 5: 27.V.88.
Lasiommata megera (LINNAEUS, 1767); 1: 27.IX.85, several fresh, near tall grasses and ditch;

5, 6, 9: 26.V.88; 4: 27.V.88.

Kirinia roxelana (CRAMER, 1777); 1: 27.IX.85, one on pine tree.

3. Bibliography

- Koutsaftikis, A., 1970. Vergleichend zoogeographische Untersuchung über die Lepidopteren-faunen der nordägäischen Inseln Thassos, Samothraki und Limnos. Inaugural-Dissertation, Universität des Saarlandes, Saarbrücken.
- Lüttgen, M., 1988. Faunistische Notizen zur Tagfalter-Fauna der nordägäischen Insel Thassos. - *Nachr.ent.Ver.Apollo* (N.F.) 9 : 225-229.
- Olivier, A., 1987. Catalogue of the butterflies of the Greek islands in the collection of the Instituut voor Taxonomische Zoölogie (Zoölogisch Museum) Amsterdam (Lepidoptera: Hesperioidea & Papilionoidea). - *Phegea* 15 : 77-88, 165-170.

Boekbespreking

Fibiger, M. : *Noctuidae Europaeae. Vol. 1. Noctuinae I*

22 x 29 cm, 208 p., 16 kleurplaten, 14 tekstfiguren, talrijke verspreidingskaarten, Entomological Press Sorø, 1990, te bestellen bij Apollo Books, Lundbyvej 36, DK-5700 Svendborg, Denemarken, gebonden met stofomslag, DKr 680,- (bij intekening op de volledige reeks van 12 delen 10% korting) (ISBN 87-89430-0-8).

Eindelijk is dit lang verwachte boek verschenen! Het is een prachtige uitgave die zeer gedetailleerd de soorten uit de eerste genera (van *Euxoa* tot *Standfussiana*) uit de subfamilie Noctuinae behandelt. Na een korte bespreking van het genus en eventueel van de subgenera volgt een overzicht van de soorten : volledige nomenclatuur met synoniemen, onderscheidingsmerken, biotoop, vliegtijd, voedselplant, gedrag en verspreiding. In vele gevallen wordt verwezen naar afbeeldingen van de genitalia, maar in een van de volgende delen uit de reeks zullen de genitalia van alle soorten worden afgebeeld.

De verspreiding wordt niet alleen in de tekst weergegeven maar ook voorgesteld op verspreidingskaartjes. Het is de bedoeling dat deze verspreiding later nog meer in detail zal worden behandeld op kaartjes met een grid-systeem van 50 x 50 km².

De kleurplaten zijn van zeer goede kwaliteit. De vlinders (gemiddeld zo'n 40 exemplaren per plaat) zijn uiterst scherp en kleurecht afgebeeld en in de meeste gevallen is het dan ook zonder meer mogelijk de vlinders met deze platen alleen te determineren. Enkel in sommige moeilijke gevallen zal men zijn toevlucht moeten nemen tot de tekst en eventueel tot het maken van een genitaalpreparaat.

Het hele boek is tweetalig uitgegeven; de oorspronkelijk Engelse tekst werd in het Frans vertaald. Hierdoor is een nog grotere verspreiding van het boek mogelijk geworden. De inhoud bevat heel wat nieuwigheden op taxonomisch gebied : er worden 4 lectotypes vastgelegd, twee nieuwe soorten en negen nieuwe ondersoorten worden beschreven, 54 taxa veranderen van status en 9 taxa vinden een nieuwe combinatie.

Deze belangrijke ingrepen in de taxonomie en het feit dat nu voor het eerst alle Europese Noctuidae-soorten zullen worden behandeld en de hoge druktechnische kwaliteit van het boek maken dat dit werk lange tijd als standaard zal dienen voor deze groep. Erg aan te bevelen dus voor al wie in Noctuidae geïnteresseerd is.

W.O. De Prins